

Cultivant la pau a la comunitat educativa

Un projecte amb l'objectiu de **fomentar la cultura de pau** a les escoles a través de l'educació i la participació activa d'**infants, equips docents i famílies.**

CONVOCATÒRIA AJUTS PONT 24-25

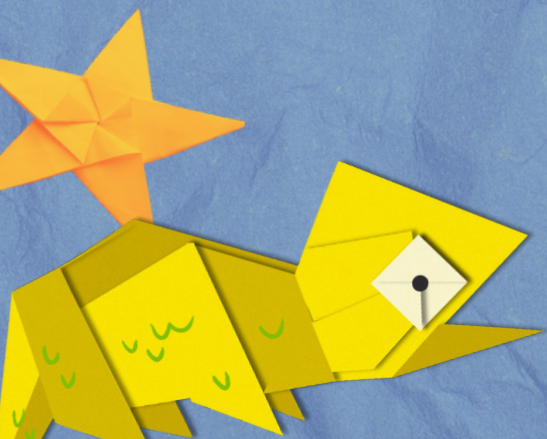

Implementat a:
Escola Puig Cavaller (Gandesa)
Escola Doctor Ferran (Corbera d'Ebre)
Escola Cingle Roig (Vilaplana)
CEIP Sant Llàtzer (Tortosa)

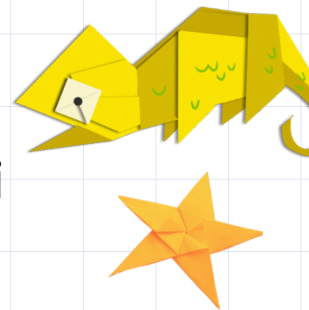
Índex

- Sessió 1. Taller de cultura de pau, mediació i resolució pacífica de conflictes **3**
- Sessió 2. Introducció als conceptes i temes entorn la pau **12**
- Sessió 3. Taller: Estratègies per a una comunicació no violenta **17**
- Sessió 4. Pràctica sobre conflictes i mediació i resolució pacífica de conflictes **22**
- Sessió 5. Dones i pau: mirades des de l'ecofeminisme **26**
- Sessió 6. Idees per a crear un joc de pau **30**

Sessió 1. Taller de cultura de pau, mediació i resolució pacífica de conflictes

La Sessió 1 que es va realitzar a les escoles participants del Projecte Pont "Cultivant la pau a la comunitat educativa" va anar dirigida al professorat. Va consistir en una introducció als conceptes i temes entorn la pau. Aquesta sessió es va impartir en els diferents centres escolars el 26 de novembre i el 12 de desembre de 2024, i el 14 i 27 de gener de 2025.

Objectius de la sessió

Aquesta sessió té com a objectiu principal promoure, entre el professorat, una cultura de pau i convivència pacífica a l'aula i la comunitat educativa. Això implica fomentar valors com el respecte, l'empatia, el diàleg i la solidaritat, així com desenvolupar habilitats per a la resolució pacífica de conflictes i la construcció de relacions saludables.

Objectius específics:

- Fomentar la cultura de pau en el professorat.
- Sensibilitzar sobre la importància de l'educació per a la pau: que el professorat compregui la importància de l'educació per a la pau com un procés fonamental per a la construcció d'una societat més justa i pacífica.
- Promoure la reflexió crítica sobre la violència: habilitar el professorat perquè pugui identificar els tipus de violència, les seves causes i les maneres de prevenir-la.
- Posar l'accent en la gestió emocional del professorat i de l'alumnat: promoure l'autocontrol, l'empatia, l'autoconsciència i la capacitat de gestionar les emocions per a millorar les relacions humanes.
- Introduir el professorat en la comunicació no violenta per tal que la puguin aplicar al seu centre.
- Destacar la importància de l'escolta activa, el diàleg, el respecte a la diversitat, la participació i la cooperació com a eines per a afavorir una convivència pacífica.
- Desenvolupar habilitats per a la resolució pacífica de conflictes: capacitar el professorat perquè pugui identificar, gestionar i resoldre els conflictes de manera constructiva i pacífica, evitant la violència i promovent la mediació.

2 Metodologia

La sessió es va dividir en dues parts. A la primera, es va realitzar una introducció del tema a tractar de forma engrescadora per despertar la curiositat entre el professorat. Després es va obrir la participació mitjançant l'intercanvi d'idees i experiències, construint de manera conjunta diferents observacions i tips per millorar la comunicació amb l'alumnat.

3 Contingut

3.1. Fonament de la Cultura de Pau

Es va realitzar una introducció històrica al concepte de cultura de pau i el seu significat:

- Un punt d'inflexió del concepte de "cultura de pau" va ser l'any 1989 quan la UNESCO va organitzar a Yamusukro, Costa d'Ivori, un Congrés internacional d'on va sortir la "Declaració sobre la pau a la ment dels homes": allí es demana el desenvolupament d'una cultura de la pau, fundada als valors universals del respecte a la vida, la llibertat, la justícia, la solidaritat, la tolerància, els drets humans i la igualtat entre homes i dones.
- Això significa el reconeixement que **la pau ha de formar part de la cultura**, que ha d'impregnar tots els aspectes de la vida.
- També remet la idea que **s'ha de cultivar**, que requereix una pràctica quotidiana i un esforç perseverant per fer-la florir.

Vam fer referència a la definició de cultura de pau que va fer l'Assemblea General de Nacions Unides l'any 1999. Una cultura de pau és un **conjunt de valors, actituds, tradicions, comportaments i estils** de vida basats en:

- El **respecte a la vida, la fi de la violència** i la promoció i la pràctica de la **no-violència** per mitjà de **l'educació, el diàleg i la cooperació**.
- El respecte i la promoció de tots els **drets humans i les llibertats fonamentals**.
- El compromís amb l'**arranjament pacífic dels conflictes**.
- Els esforços per satisfer **la protecció del medi ambient de les generacions presents i futures**.
- El respecte i el foment de la **igualtat de drets i oportunitats de dones i homes**.

- L'adhesió als principis de **llibertat, justícia, democràcia, tolerància, solidaritat, cooperació, pluralisme, diversitat cultural, diàleg i entesa** a tots els nivells de la societat i entre les nacions.

3.2. Pau i atracció gravitatòria

La pau no ve mai sola: arriba acompanyada d'una sèrie de valors i actituds. Aquí vam utilitzar l'atracció gravitatòria per a explicar com la pau atreu una sèrie d'actituds i valors. La força gravitacional és sempre atractiva. La força que sent un satèl·lit en òrbita terrestre apunta sempre cap al centre de gravetat de la Terra. Diem així que aquesta és una "força central". Vam posar alguns exemples de valors i actituds que la pau atreu i amb els que interacciona:

- Respecte.
- Diàleg.
- Cooperació.
- Llibertat.
- Drets humans.
- Justícia.
- Equilibri amb la Natura.
- Comunicació no violenta.
- Solidaritat.

3.3. Importància de l'educació per a la pau

Es va posar en relleu el **valor incalculable de la pau**: és el marc necessari perquè es puguin desenvolupar els Drets Humans i viure amb llibertat, dignitat i plenitud.

El **concepte modern d'educació per a la pau** inclou també educació en Drets Humans: la noció de pau s'amplia i adquireix un sentit vinculat a la vida diària i les pràctiques socials.

Es van posar exemples de què inclou l'educació per a la pau:

- Habilitats per a cultivar una cultura de pau i no-violència.
- Ensenyar a prevenir i resoldre conflictes i reptes.
- Identificar els valors i els antivalors relacionats amb la pau.
- Participar en actes solidaris o pacífics.
- Promoure la reflexió i l'esperit crític.
- Crear experiències de cooperació.

- Plantejar problemes entorn la pau i els Drets Humans, animant a l'anàlisi, la investigació i la recerca d'alternatives de canvi des de la participació individual i col·lectiva per a construir un món més just, equitatiu i pacífic.

3.4. Pau interior, pau social i pau ambiental

D'acord amb el preàmbul de la Constitució de l'Organització de les Nacions Unides per l'Educació, la Ciència i la Cultura (UNESCO), "atès que les guerres neixen en la ment dels homes, és en la ment dels homes on s'han d'erigir els baluards de la pau". A través de la pau interior es pot contribuir a la pau exterior, ja que fomenta la consciència individual i la responsabilitat social i ambiental. En això, la importància de la responsabilitat individual és clau; una atmosfera de pau s'ha de crear primer en nosaltres mateixos, després expandir-se gradualment cap a les nostres famílies, amics, comunitat i així fins a arribar al món sencer.

La pau social implica la convivència pacífica entre persones i grups, basada en la tolerància, la comprensió, el respecte i la cooperació.

La pau ambiental és un enfocament del concepte de pau que transcendeix les relacions humanes cap a les relacions amb la Natura i, des d'una visió integral, ens recorda que totes estem interconnectades.

La pau interior, la pau social i la pau ambiental són conceptes complementaris que, en ser cultivats de manera conjunta, poden contribuir a la creació de societats més harmonioses i justes.

3.5. Pau negativa i pau positiva

Algunes persones entenen la pau com a estat caracteritzat per l'absència de guerres. Des de l'educació per a la pau s'ha definit aquest concepte com a pau negativa. Reconeixent la concepció positiva de la pau, que va més enllà de l'estricta absència de conflicte armat, la pau positiva es vincula a construcció conjunta, a un procés constant i permanent, on tots i totes fem falta i on no sobra ningú. Parlem de buscar el benestar de totes les persones entenent que som una part d'un tot.

3.6. La violència en l'àmbit escolar

En primer lloc, es fa referència a la violència com un iceberg: la part visible és molt més petita que la que no es veu. Per tant, és molt important no emetre judicis precipitats. La **violència directa** és visible i pot ser de naturalesa física, verbal o psicològica. Exemples de violència directa:

- Verbal: insults, crits.
- Física: baralles i agressions físiques.
- Psicològica: amenaces, humiliacions, burles, ús de sobrenoms o apel·latius denigrants.

També es va fer menció a la **violència cultural** (excloure, aïllar, dominar, ignorar o difamar algú basant-se en l'origen ètnic, la raça, la religió, la nacionalitat...) i a la **violència estructural** (el conjunt d'estructures que no permeten la satisfacció de les necessitats).

3.7. Com som i com ens afecta

Abans de parlar sobre eines i estratègies de l'educació per a la pau, vam abordar alguns aspectes de com som les persones i com ens afecta a la vida social i a la convivència. És quelcom bàsic, com un pas previ, però molt important perquè hi ha aspectes que tenen molta influència:

- Estrès.
- Gestió emocional.
- Gestió de l'ego.
- Alimentació.
- Dormir bé.

3.8. Provenció

La provenció, concepte creat per John Burton l'any 1965 i adaptat al camp de l'educació per a la pau pretén aportar eines per a cultivar una cultura de pau i no-violència.

La provenció es defineix com allò que podem fer per preparar-nos per abordar un conflicte, abans de desencadenar-se una crisi que ens desbordi. La idea de la provenció és proveir a tota la comunitat educativa d'un conjunt d'habilitats, eines i estructures que facin front als conflictes abans que siguin una crisi. És a dir, promoure les actituds i valors que creïn unes relacions saludables i facilitin que quan comencin a sorgir conflictes es puguin resoldre de la millor manera per totes les parts involucrades.

En les activitats educatives es concreta en desenvolupar l'escala de provenció. Això fa que, més enllà d'evitar molts conflictes innecessaris fruits de malentesos, els que emergeixen esdevinguin font de creixement personal i grupal. L'escala de provenció busca actuar de rel. Donat que l'arrel dels conflictes és la satisfacció de les necessitats bàsiques, la provenció es planteja com respondre a necessitats emocionals individuals

i col·lectives d'un grup, principalment la seguretat, el reconeixement, la pertinença i la connexió.

L'Escala de la provenció és un sistema lineal, on cada esglaió està recolzat en l'anterior, cada esglaió respon a una necessitat i ens capacita i habilita per al següent. Puges i baixes les escales per consolidar les relacions i la convivència.

Provenir vol dir **proveir a les persones** i als grups les aptituds necessàries per a afrontar un conflicte.

La provenció es diferencia de la prevenció de conflictes en què el seu objectiu no és evitar el conflicte sinó **aprendre com afrontar-lo**.

La provenció s'ha de **treballar de forma gradual**, des dels aspectes més superficials als més profunds d'un mateix i de la relació amb les altres persones.

No és una tècnica que s'aplica i funciona, és una forma d'entendre el conflicte i la formació de grups que implica un aprenentatge constant cap a la convivència des d'una mirada proventiva. Cal entendre l'escala com un procés, en el qual cal ser flexible però sistemàtic. Cal treballar tots els esglaons de manera gradual, de baix a dalt, però també, un cop tenim el grup cohesionat, caldrà anar fent recordatoris o aprofundint en els diferents esglaons en funció de l'observació del grup.

3.9. Prevenció

Es van presentar experiències didàctiques que s'han aplicat en centres educatius i han ajudat en la prevenció de conflictes. Algunes d'aquestes experiències ajuden tant en la prevenció com en la resolució de conflictes:

- Paraules amigues de la pau.
- Gestos de pau.
- Apadrinament escolar.
- Comunicació no violenta.
- Observadors de les violències.
- Cercle restauratiu.
- Banc de la pau.
- Mediació.

3.10. Comunicació no violenta

Seguint amb la idea de donar recursos que ens permetin gestionar les relacions i el conflicte de manera positiva, vam presentar la Comunicació NoViolenta (CNV).

L'origen de la Comunicació NoViolenta es remunta a mitjans de la dècada de 1960, quan el psicòleg Marshall Rosenberg va desenvolupar l'estratègia i el procés de la CNV com una via per abordar les disputes i promoure el diàleg. La CNV és essencialment empatia, una qualitat valuosa i profundament humana que tots i totes podem desenvolupar. La CNV promou l'entesa empàtica, primer cap a un mateix (autoempatia) i, després, cap a l'altre. Per poder arribar a aquesta connexió el primer pas a fer és poder desempallegar-nos de la comunicació apresada més violenta i aempàtica, plena de judicis i culpabilització.

Els 4 passos de la CNV:

- Observar sense jutjar.
- Expressar les nostres emocions sense culpar-ne als altres.
- Identificar les nostres necessitats i expressar-les.
- Fer una petició de manera que no sigui una exigència.

També vam parlar de les necessitats humanes, que són finites i classificables:

- **Físiques:** aire, aigua, menjar, descans, contacte físic, salut, expressió sexual, protecció.
- **De celebració:** celebrar els somnis complerts, els moments especials, les retrobades.
- **De dol:** commemorar les pèrdues d'éssers estimats, de somnis no complerts.
- **D'integritat:** autenticitat, creativitat, significat, sentit del valor propi.
- **D'interdependència:** amor, acceptació, comunitat, consideració, empatia, seguretat emocional, afecte, tranquil·litat, respecte, recolzament, confiança, comprensió, carícies.
- **D'autonomia:** escollir els propis somnis, les metes, els valors, així com escollir el nostre propi camí per assolir-los.
- **De joc:** alegria, diversió, riure.
- **D'espiritualitat:** bellesa, harmonia, inspiració, ordre, pau.

3.11. Gestió del conflicte

El conflicte és consubstancial a la vida en societat. És una situació en què hi ha una **contraposició de percepcions, interessos i necessitats**. S'ha de descobrir la **perspectiva positiva del conflicte:** una oportunitat educativa creativa. I trobar solucions que ens permetin afrontar els conflictes sense violència, arribant a solucions en què tots hi guanyem i puguem satisfer les necessitats.

Per a solucionar un conflicte ens pot ajudar fer un mapa del conflicte (desenvolupat per Lederach 1996 i Galtung 1998). Es tracta d'una tècnica per a aprendre a analitzar els conflictes i descobrir la seva complexitat. Es vasa en identificar els 3 ELEMENTS del conflicte:

- PERSONES
- PROBLEMA: Es relaciona amb les causes, l'objecte a treballar, i les posicions i els interessos.
- PROCÉS: Tres etapes: Escalada del conflicte. Estancament. Desescalada.

3.12. Cercle restauratiu

El grup es reuneix per a dialogar, escoltar les raons i sentiments de cadascuna de les parts, cosa que permet que la persona que ha fet el dany compregui i es responsabilitzi de l'abast de les seves accions, i es faci un pla d'acció per a restaurar el dany causat.

El procés és: l'alumnat s'asseu en cercle, hi ha un objecte que va passant entre els participants i només parla qui té l'objecte. La resta escolta amb respecte i espera el seu torn. Si algú no vol parlar quan li arriba l'objecte, pot no fer-ho durant la ronda.

Els objectius de les pràctiques restauratives són:

- Restaurar els danys materials i emocionals causats per una situació d'abús o violència.
- Donar a les víctimes ocasió d'exposar el seu malestar en un entorn segur.
- Que tots els/les participants tinguin l'oportunitat d'escoltar i ser escoltats.
- Recuperar la convivència mitjançant el restabliment de les connexions afectives.
- Que tinguin consciència de les conseqüències de les seves accions.
- Que tothom comparteixi la responsabilitat en la gestió del conflicte i la resolució de la situació injusta.
- Afavorir el sentiment de pertinença.

3.13. Mediació

La mediació és un procés que té com a objectiu la resolució d'un conflicte sobre la base dels interessos i necessitats de les persones involucrades. Suposa la intervenció d'un 3r imparcial, la persona mediadora, que ajuda les parts a restablir la comunicació, a comprendre's i a treballar

conjuntament fins a assolir un acord mútuament satisfactori. Les parts voluntàriament accepten l'assistència del mediador a la cerca de solucions. És una eina més al servei d'un model de convivència positiu i pacífic. Té caràcter preventiu i educatiu. Respecte a la mediació en l'àmbit escolar, hi ha diferents tipus de programes:

- Model vertical: mediació d'adults.
- Model horitzontal: mediació entre companys/es.
- Model de pati d'escola: pot ser adults o nens.

A la mediació de pati:

- Els alumnes mediadors solen portar una peça (xalec, banda al braç, mocador...) que els identifica com a tals.
- S'organitzen torns (2) de manera que cada dia només alguns alumnes mediadors estan "de servei".
- Eines: llibreta de mediació i cor per a facilitar el torn de paraula.

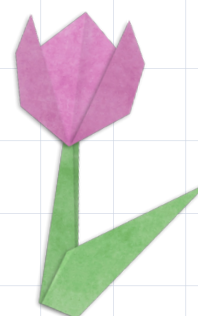
Factors de la mediació escolar:

- Acceptació voluntària de la mediació.
- Acceptació de les normes: torn de paraula, escolta activa.
- Participació activa en la resolució.
- Tenir en compte la justícia restaurativa: responsabilitat i reparació.

Conflictes mediables: la mediació és una eina adequada per a molts conflictes als centres escolars, però no per a tots. Exemples són espais de joc, faltes de respecte, rumors i malentesos, objectes personals, discriminació, valors...

Fases per a implementar un programa de mediació escolar:

- Compromís del centre.
- Disseny del programa.
- Selecció de l'equip mediador.
- Preparació de l'equip.
- Presentació a les aules.
- Implementació.
- Avaluació.

Sessió 2. Introducció als conceptes i temes entorn la pau

La Sessió 2 que es va realitzar a les escoles participants del Projecte Pont "Cultivant la pau a la comunitat educativa" va anar dirigida a l'alumnat i es va fer una introducció als conceptes i temes entorn la pau. Aquesta sessió es va impartir en els diferents centres escolars el 25 i 27 de novembre de 2024 i el 20 i 31 de gener de 2025.

1 Objectius de la sessió

Aquesta sessió té com a objectiu principal promoure l'educació de l'alumnat en el coneixement i les conductes pròpies de la cultura de pau, la qual a més d'absència de violència directa, promou el diàleg, el respecte, l'equitat i el respecte dels drets humans.

Objectius específics:

- Ensenyar a viure d'una manera no violenta i pacífica per aprendre a afrontar els conflictes a partir de valors indispensables com el respecte, la solidaritat, el diàleg, la cooperació, la igualtat i la diversitat.
- Promoure la reflexió i l'anàlisi crítica sobre la violència: ajudar l'alumnat a identificar les causes de la violència i a qüestionar les actituds i els comportaments que la perpetuen.
- Promoure la inclusió: crear espais educatius on tothom se senti valorat i respectat, independentment del seu origen, gènere, raça o creences.
- Fomentar la pau ambiental: el respecte pel medi ambient i l'equilibri amb la Natura, la importància de tenir cura del planeta i adoptar pràctiques sostenibles.

2 Metodologia

Es proposa treballar amb una metodologia activa i participativa, utilitzant contes i dinàmiques de grup com role playing, tècnica d'aprenentatge actiu en la qual se simula una situació que representa la vida real: els participants es converteixen en actors que es posen a la pell d'altres persones i interpreten un paper d'una situació imaginària prèviament

plantejada. Aquestes dinàmiques ajuden l'alumnat a aprendre, a reflexionar sobre diferents realitats, a implicar-se en la recerca de possibles solucions i a actuar en conseqüència.

Contingut

Al principi es va fer una introducció general al projecte, presentant l'itinerari i la intercooperació amb les quatre escoles. Després es va abordar la importància de la pau per al món i per a ells. Tothom va estar a favor de la pau i la no-violència. Això va portar a parlar de l'escala de valors, que és personal i revisable, interpellant sobre els valors més importants per a cadascú. Els valors són guies d'acció i d'inspiració, i ajuden a créixer com a persona. En aquest punt tothom va participar. Com a referència, el més valorat va ser la família, seguida per la pau, l'amor i la solidaritat.

3.1. La importància de l'elecció

Es va explicar el conte dels dos tigres:

L'ancià cap de la tribu estava assegut al voltant del foc amb la seva gent. I va dir:

- Dins meu tinc dos tigres. Un és el tigre de la pau, la bondat, la noblesa, el respecte, l'amor, la generositat, el perdó... L'altre és el tigre de l'odi, l'orgull, la ràbia, la mentida, la violència, la maldat... Estan lluitant a mort i el tigre que guanyi, governarà el meu cor.

Tots van quedar esglaiats en escoltar la història. Al cap d'una estona, algú es va atrevir a preguntar:

- Tu que ets tan savi, digues-nos: quin tigre guanyarà?

Després d'un llarg silenci, l'ancià cap va aixecar el cap i va dir:

- El que jo alimenti.

Aquest conte convida a prendre consciència sobre la capacitat d'elecció i les seves conseqüències, a triar conscientment quins aspectes volen alimentar i prendre responsabilitat en el camí de la pau. Perquè la pau s'alimenta, s'entén, s'aprèn i s'entrena.

3.2. Pau interior, pau social i pau ambiental

D'acord amb el preàmbul de la Constitució de l'Organització de les Nacions Unides per l'Educació, la Ciència i la Cultura (UNESCO), "atès que les guerres neixen en la ment dels homes, és en la ment dels homes on s'han d'erigir els baluards de la pau". A través de la pau interior es pot contribuir a la pau exterior, ja que fomenta la consciència individual i la responsabilitat social i ambiental. En això, la importància de la responsabilitat individual és clau; una atmosfera de pau s'ha de crear primer en nosaltres mateixos, després expandir-se gradualment cap a les nostres famílies, amics, comunitat i així fins a arribar al món sencer.

La pau social implica la convivència pacífica entre persones i grups, basada en la tolerància, la comprensió, el respecte i la cooperació.

La pau ambiental és un enfocament del concepte de pau que transcendeix les relacions humanes cap a les relacions amb la Natura i, des d'una visió integral, ens recorda que totes estem interconnectades.

La pau interior, la pau social i la pau ambiental són conceptes complementaris que, en ser cultivats de manera conjunta, poden contribuir a la creació de societats més harmonioses i justes.

3.3. Pau negativa i pau positiva

Algunes persones entenen la pau com a estat caracteritzat per l'absència de guerres. Des de l'educació per a la pau s'ha definit aquest concepte com a pau negativa. Reconeixent la concepció positiva de la pau, que va més enllà de l'estricta absència de conflicte armat, la pau positiva es vincula a construcció conjunta, a un procés constant i permanent, on tots i totes fem falta i on no sobra ningú. Parlem de buscar el benestar de totes les persones entenent que som una part d'un tot.

3.4. La violència en l'àmbit escolar

En primer lloc, es fa referència a la violència com un iceberg: la part visible és molt més petita que la que no es veu. Per tant, és molt important no emetre judicis precipitats. La **violència directa** és visible i pot ser de naturalesa física, verbal o psicològica. Exemples de violència directa:

- Verbal: insults, crits.
- Física: baralles i agressions físiques.
- Psicològica: amenaces, humiliacions, burles, ús de sobrenoms o apel·latius denigrants.

També es va fer menció a la **violència cultural** (excloure, aïllar, dominar, ignorar o difamar algú basant-se en l'origen ètnic, la raça, la religió, la nacionalitat...) i a la **violència estructural** (el conjunt d'estructures que no permeten la satisfacció de les necessitats).

3.5. Observació de les violències

Després d'haver comentat les diverses violències que hi ha en l'àmbit escolar, es proposa una activitat que han de realitzar fins la propera sessió: observar les violències i anotar-les per després comentar-les, promovent així la reflexió sobre la violència, les seues causes i conseqüències. Els observadors són els primers a notar senyals de violència escolar i poden intercedir per aturar-la. En la propera sessió es reprendrà aquesta activitat i s'aprofundirà en la resolució pacífica de conflictes.

3.6. Role playing

Per fer reflexionar l'alumnat sobre l'acollida i la integració (i la discriminació o l'exclusió com a formes de violència), es proposa un role playing en la que es demana una persona voluntària per a realitzar l'experiència. La persona voluntària surt fora i se li diu que ha d'interpretar el paper d'una persona refugiada que acaba d'arribar a l'escola, amb totes les implicacions: desconeixement de la llengua, necessitats psicològiques, emocionals, socials, materials... A la resta de la classe se'ls explica que la persona voluntària es posarà en el lloc d'una persona refugiada i han d'interactuar.

Amb aquesta dinàmica es fa un exercici d'empatia i descobriment de problemes al moment d'acollir i integrar. Quan un nen arriba a una escola nova, pot enfrontar-se a sentiments d'inseguretat, por i ansietat. Un acolliment càlid i estructurat pot transformar aquests sentiments negatius en una experiència positiva. Una bona acollida no només beneficia el nen, sinó també la classe en general, fomentant un ambient inclusiu i pacífic.

3.7. Pau i atracció gravitatòria

La pau no ve mai sola: arriba acompanyada d'una sèrie de valors i actituds. Aquí vam utilitzar l'atracció gravitatòria per a explicar com la pau atreu una sèrie d'actituds i valors. La força gravitacional és sempre atractiva. La força que sent un satèl·lit en òrbita terrestre apunta sempre cap al centre de gravetat de la Terra. Diem així que aquesta és una "força central". Vam posar alguns exemples de valors i actituds que la pau atreu i amb els que interacciona:

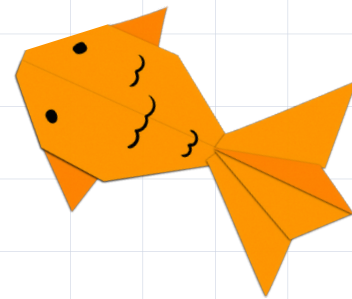
- Respecte.
- Diàleg.
- Cooperació.
- Llibertat.
- Drets humans.
- Justícia.
- Equilibri amb la Natura.
- Comunicació no violenta.
- Solidaritat.

3.8. Antivalors antipau

Tal com hi ha valors “amics” de la pau, hi ha una sèrie d’antivalors i actituds incompatibles amb la pau. Per a acabar aquesta sessió, l’alumnat van definir aquests i va posar més exemples:

- Violència.
- Odi.
- Venjança.
- Injustícia.
- Discriminació.
- Egoisme.

Sessió 3. Taller: Estratègies per a una comunicació no violenta

La Sessió 3 que es va realitzar a les escoles participants del Projecte Pont "Cultivant la pau a la comunitat educativa" va anar dirigida a les famílies. Es van presentar estratègies per a una comunicació no violenta i en la part final vam compartir experiències, intercanviant amb els altres participants coneixements, vivències personals i lliçons apreses. Aquesta sessió es va impartir en els diferents centres escolars el 18 de novembre de 2024, 27 i 30 de gener, i 26 de març de 2025.

1 Objectius de la sessió

Aquesta sessió té com a objectiu principal reflexionar sobre els conflictes i els vincles que es produeixen en el context familiar amb la perspectiva de la Comunicació NoViolenta i l'habilitat de gestió de les emocions.

Objectius específics:

- Fomentar la cultura de pau a l'àmbit familiar.
- Millorar la comunicació familiar per a afrontar els conflictes a partir de valors indispensables com el respecte, l'escolta activa, el diàleg i la cooperació.
- Posar l'accent en la gestió emocional: promoure l'autocontrol, l'empatia, l'autoconsciència, l'expressió assertiva i la capacitat de gestionar les emocions per a millorar les relacions familiars.
- Explicar les característiques de la Comunicació NoViolenta i analitzar els seus beneficis en l'àmbit familiar.
- Identificar possibles barreres en la comunicació familiar i aplicar estratègies per superar-les.

2 Metodologia

La sessió es va dividir en dues parts. A la primera part es va realitzar una introducció del tema de forma engrescadora per trencar el gel i crear un espai còmode i de confiança per a la reflexió, i després es va facilitar la participació a través de l'intercanvi d'idees i experiències.

Continguts

3.1. Pau interior, pau social i pau ambiental

La pau s'alimenta, s'entén, s'aprèn i s'entrena. D'acord amb el preàmbul de la Constitució de l'Organització de les Nacions Unides per l'Educació, la Ciència i la Cultura (UNESCO), "atès que les guerres neixen en la ment dels homes, és en la ment dels homes on s'han d'erigir els baluards de la pau". A través de la pau interior es pot contribuir a la pau exterior, ja que fomenta la consciència individual i la responsabilitat social i ambiental. En això, la importància de la responsabilitat individual és clau; una atmosfera de pau s'ha de crear primer en nosaltres mateixos, després expandir-se gradualment cap a les nostres famílies, amics, comunitat i així fins a arribar al món sencer.

La pau social implica la convivència pacífica entre persones i grups, basada en la tolerància, la comprensió, el respecte i la cooperació.

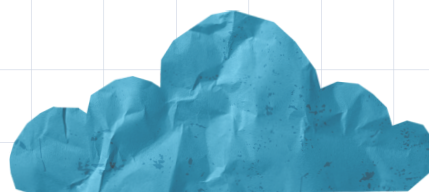
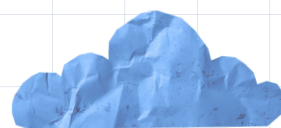
La pau ambiental és un enfocament del concepte de pau que transcendeix les relacions humanes cap a les relacions amb la Natura i, des d'una visió integral, ens recorda que totes estem interconnectades.

La pau interior, la pau social i la pau ambiental són conceptes complementaris que, en ser cultivats de manera conjunta, poden contribuir a la creació de societats més harmonioses i justes.

3.2. Com som i com ens afecta

Abans de parlar sobre estratègies, vam abordar alguns aspectes de com som les persones i com ens afecta a la vida social i a la convivència. És quelcom bàsic, un pas previ molt important donat que hi ha aspectes que tenen molta influència en el nostre benestar, tals com:

- Estrès.
- Gestió emocional.
- Gestió de l'ego.
- Alimentació.
- Descans.

3.3. Comunicació no violenta

Seguint amb la idea de donar recursos que ens permetin gestionar les relacions i el conflicte de manera positiva, vam presentar la Comunicació NoViolenta (CNV). L'origen de la Comunicació NoViolenta es remunta a mitjans de la dècada de 1960, quan el psicòleg Marshall Rosenberg va desenvolupar l'estratègia i el procés de la CNV com una via per abordar les disputes i promoure el diàleg. La CNV és essencialment empatia, una qualitat valuosa i profundament humana que tots i totes podem desenvolupar. La CNV promou l'entesa empàtica, primer cap a un mateix (autoempatia) i, després, cap a l'altre. Per poder arribar a aquesta connexió el primer pas a fer és poder desempallegar-nos de la comunicació apresada més violenta i aempàtica, plena de judicis i culpabilització.

Els 4 passos de la CNV:

- Observar sense jutjar.
- Expressar les nostres emocions sense culpar-ne als altres.
- Identificar les nostres necessitats i expressar-les.
- Fer una petició de manera que no sigui una exigència.

També vam parlar de les **necessitats humanes**, que són finites i classificables:

- **Físiques:** aire, aigua, menjar, descans, contacte físic, salut, expressió sexual, protecció.
- **De celebració:** celebrar els somnis complerts, els moments especials, les retrobades.
- **De dol:** commemorar les pèrdues d'éssers estimats, de somnis no complerts.
- **D'integritat:** autenticitat, creativitat, significat, sentit del valor propi.
- **D'interdependència:** amor, acceptació, comunitat, consideració, empatia, seguretat emocional, afecte, tranquil·litat, respecte, recolzament, confiança, comprensió, carícies.
- **D'autonomia:** escollir els propis somnis, les metes, els valors, així com escollir el nostre propi camí per assolir-los.
- **De joc:** alegria, diversió, riure.
- **D'espiritualitat:** bellesa, harmonia, inspiració, ordre, pau.

També és important parlar sobre les **peticions**:

- De connexió: volen promoure l'empatia entre les dues persones afectades per la situació.
 - De reflex: que ens digui què ha entès d'allò que li hem dit.
 - De cura: demanat a l'altra persona que expressi les seves emocions i necessitats en relació amb el que li acabem de dir.
- D'acció

3.4. Estratègies

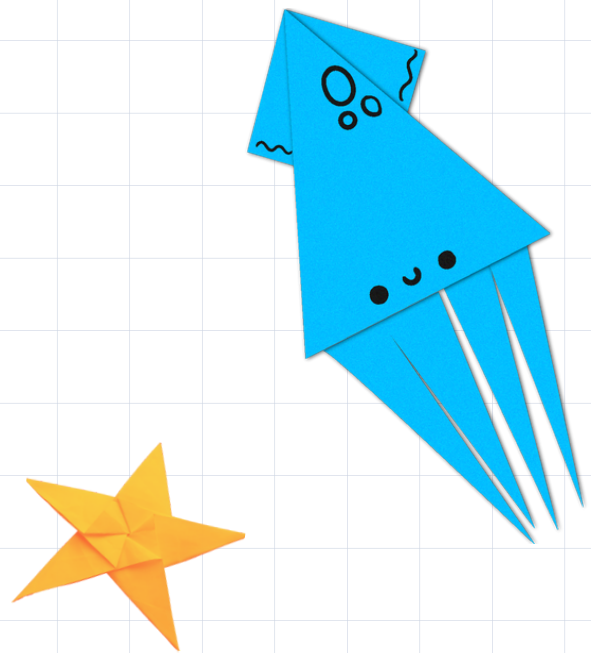
La comunicació familiar i una convivència pacífica són pilars fonamentals per al benestar emocional i el desenvolupament de tots els membres del nucli familiar. Hi ha estratègies que faciliten l'entesa i la comprensió entre pares i fills, i creen un ambient de confiança i suport mutu. En aquest sentit, vam explorar diverses estratègies que poden transformar la comunicació i la convivència a casa, promovent relacions més sòlides i saludables.

- Comunicació positiva: Utilitzar afirmacions positives i paraules d'alè per reforçar el comportament desitjat.
- Establir límits: Establir límits definits, comunicant les nostres expectatives de manera ferma i respectuosa.
- Resolució de conflictes de manera positiva: promoure el diàleg obert i la recerca de solucions mútuament satisfactòries sense recórrer a crits ni agressions verbals.
- Escollir el lloc i el moment adequat per a dialogar: evitar sorolls, interrupcions, absència de privacitat, la pressa o dialogar durant l'experimentació d'una emoció molt intensa.
- Evitar etiquetar: limita els fills.
- Respiració profunda: quan s'acumula tensió, ansietat, ràbia o frustració, aquesta tècnica allibera l'estrès i ajuda a la relaxació.
- Bon humor: És un mecanisme de defensa i una eina eficaç per enfrontar els conflictes i superar les dificultats.
- Abraçada: les abraçades conforten, sanen i fan la vida més feliç, enforteixen el sistema immunològic, milloren el funcionament del cor, baixen l'ansietat i fomenten l'empatia.

3.5. Bibliografia

Finalment, es va facilitar bibliografia per si les famílies volen ampliar alguns temes i estratègies comentades:

- Rosenberg, Marshall (2019) *Educar a los niños desde el corazón - Ser padres según la Comunicación Noviolenta*. (56 pàgines) Editorial Acanto.
- Cuesta, Isabel y Pérez, Daniel (2024) *Mis emociones molan. Un libro para hablar sobre las emociones y reflexionar juntos*. (72 pàgines). Ediciones Beascoa.
- Ferrerós, María Luisa (2024) *Dime qué come y te diré cómo se porta. Cómo mejorar el comportamiento infantil a través de la alimentación*. (256 pàgines). Editorial Planeta.

Sessió 4. Pràctica sobre conflictes i mediació i resolució pacífica de conflictes

La Sessió 4 que es va realitzar a les escoles participants del Projecte Pont "Cultivant la pau a la comunitat educativa" va anar dirigida a l'alumnat i va ser una sessió pràctica sobre conflictes i mediació i resolució pacífica de conflictes. Aquesta sessió es va impartir en els diferents centres escolars el 13 i 29 de gener, 3 i 21 de febrer de 2025.

Objectius de la sessió

L'objectiu principal és ensenyar a **viure d'una manera no violenta i pacífica** per aprendre a afrontar els conflictes a partir de valors indispensables com el respecte, el diàleg, la cooperació i la solidaritat.

Objectius específics:

- Impulsar un procés de millora continua de les relacions interpersonals i comunitàries, aportant a l'alumnat participant un espai d'aprenentatge i desenvolupament personal.
- Desenvolupar una estratègia pacificadora basada en el diàleg i el respecte entre la comunitat escolar, tot aprenent a solucionar conflictes per mitjà de decisions que els involucrin directament.
- Ajudar a reconèixer i valorar els sentiments, interessos, necessitats i valors propis i dels altres.
- Desenvolupar actituds cooperatives en el tractament dels conflictes per tal de buscar junts solucions satisfactòries per ambdues parts.
- Incrementar la capacitat de diàleg i la millora de les habilitats comunicatives, sobretot l'escolta activa.
- Introduir la figura del mediador/mediadora que permeti formalitzar una eina més a l'hora de resoldre conflictes, oferint altres vies de solució.

Metodologia

Es proposa una metodologia activa i participativa, utilitzant dinàmiques de grup com role playing, tècnica d'aprenentatge actiu en la qual se simula una situació que representa la vida real: els participants es converteixen en actors que es posen a la pell d'altres persones i interpreten un paper d'una situació imaginària prèviament plantejada. Aquestes dinàmiques ajuden

l'alumnat a aprendre, a reflexionar sobre diferents realitats, a implicar-se en la recerca de possibles solucions i a actuar en conseqüència.

Continguts

3.1. Observació de les violències

Reprenem aquesta activitat ja iniciada en la sessió anterior: observar les violències i anotar-les per després comentar-les, promovent així la reflexió sobre la violència, les seves causes i conseqüències. Els observadors són els primers a notar senyals de violència escolar i poden intercedir per aturar-la.

3.2. Com som i com ens afecta

Abans de parlar sobre estratègies comunicatives i de resolució de conflictes, vam abordar alguns aspectes de com som les persones i com ens afecta a la vida social i a la convivència. És quelcom bàsic, un pas previ molt important donat que hi ha aspectes que tenen molta influència:

- Estrès.
- Gestió emocional.
- Gestió de l'ego.
- Alimentació.
- Descans.

3.3. Comunicació no violenta

Seguint amb la idea de donar recursos que ens permetin gestionar les relacions i el conflicte de manera positiva, vam presentar la Comunicació NoViolenta (CNV). L'origen de la Comunicació NoViolenta es remunta a mitjans de la dècada de 1960, quan el psicòleg Marshall Rosenberg va desenvolupar l'estratègia i el procés de la CNV com una via per abordar les disputes i promoure el diàleg. La CNV és essencialment empatia, una qualitat valuosa i profundament humana que tots i totes podem desenvolupar. La CNV promou l'entesa empàtica, primer cap a un mateix (autoempatia) i, després, cap a l'altre. Per poder arribar a aquesta connexió el primer pas a fer és poder desempallegar-nos de la comunicació apresada més violenta i aempàtica, plena de judicis i culpabilització.

Els 4 passos de la CNV:

- Observar sense jutjar.
- Expressar les nostres emocions sense culpar-ne als altres.
- Identificar les nostres necessitats i expressar-les.
- Fer una petició de manera que no sigui una exigència.

També vam parlar de les **necessitats humanes**, que són finites i classificables:

- **Físiques:** aire, aigua, menjar, descans, contacte físic, salut, expressió sexual, protecció.
- **De celebració:** celebrar els somnis complerts, els moments especials, les retrobades.
- **De dol:** commemorar les pèrdues d'éssers estimats, de somnis no complerts.
- **D'integritat:** autenticitat, creativitat, significat, sentit del valor propi.
- **D'interdependència:** amor, acceptació, comunitat, consideració, empatia, seguretat emocional, afecte, tranquil·litat, respecte, recolzament, confiança, comprensió, carícies.
- **D'autonomia:** escollir els propis somnis, les metes, els valors, així com escollir el nostre propi camí per assolir-los.
- **De joc:** alegria, diversió, riure.
- **D'espiritualitat:** bellesa, harmonia, inspiració, ordre, pau.

3.4. Respiració profunda

Quan s'acumula tensió, ansietat, ràbia o frustració, aquesta tècnica allibera l'estrès i ajuda a la relaxació. Es practica la tècnica 4-4-8.

3.5. Bon humor

És una eina eficaç per enfrontar els conflictes i superar les dificultats. Ens fa millorar el nostre caràcter, ser més receptius i veure el costat positiu de les coses, afavorint les relacions personals.

3.6. Abraçada

Les abraçades conforten, sanen i fan la vida més feliç, enforteixen el sistema immunològic, milloren el funcionament del cor, baixen l'ansietat i fomenten l'empatia.

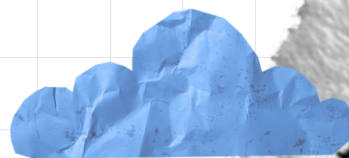
3.7. Mediació

La mediació és un procés que té com a objectiu la resolució d'un conflicte sobre la base dels interessos i necessitats de les persones involucrades. Suposa la intervenció d'un 3r imparcial, la persona mediadora, que ajuda

les parts a restablir la comunicació, a comprendre's i a treballar conjuntament fins a assolir un acord mútuament satisfactori. Les parts voluntàriament accepten l'assistència del mediador a la cerca de solucions. És una eina més al servei d'un model de convivència positiu i pacífic. Té caràcter preventiu i educatiu.

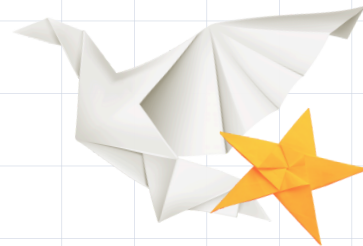
A la mediació de pati:

- Els alumnes mediadors solen portar una peça (xalec, banda al braç, mocador...) que els identifica com a tals.
- S'organitzen torns (2) de manera que cada dia només alguns alumnes mediadors estan "de servei".
- Eines: llibreta de mediació i cor per a facilitar el torn de paraula.
- Per a acabar la sessió, es fa un **role playing** on practiquen la mediació de pati: dos alumnes es posen en el paper de tenir un conflicte i dos fan de mediadors. La resta observen i avaluen les actuacions per aprendre tots de tots.

ed car
with map,
ome of these
hen ascen
you me
ead

Sessió 5. Dones i pau: mirades des de l'ecofeminisme

La Sessió 5 que es va realitzar a les escoles participants del Projecte Pont "Cultivant la pau a la comunitat educativa" es va centrar en les "Dones i pau: mirades des de l'ecofeminisme". Aquesta sessió es va impartir en els diferents centres escolars el 24 de febrer i el 5, 10 i 12 de març de 2025.

1

Objectius de la sessió

Aquesta sessió té com a objectiu principal abordar el concepte de pau amb la Natura i la seva relació amb les dones.

En aquest sentit, els objectius específics d'aquesta sessió són:

- Fomentar el respecte cap als entorns naturals i socials pel manteniment i consolidació de la pau.
- Generar una consciència crítica entre l'alumnat de primària, reflexionant en com la degradació ambiental és una forma de violència que afecta el benestar i a la pau, de la mateixa manera, que la desigualtat existent entre homes i dones, constitueix una altra forma de maltractament.
- Generar coneixement de la dependència dels éssers humans respecte a la naturalesa.
- Generar coneixement i valors respecte a la importància de les cures per a sostenir la vida humana.
- Fomentar actituds i comportaments respectuosos de l'alumnat respecte a l'entorn natural.

2

Continguts

L'objectiu d'aquesta sessió va ser abordar el concepte de pau amb la Natura i la seva relació amb les dones. En aquest sentit, es va explicar que la protecció de la Natura és primordial per a la prevenció de conflictes, pel manteniment i consolidació de la pau, perquè no hi pot haver una pau duradora si es destrueixen els recursos naturals que sustenten els mitjans de vida i els ecosistemes.

I es va reflexionar en com la degradació ambiental és una forma de violència que afecta al benestar i a la pau, de la mateixa manera, que la desigualtat existent entre homes i dones, constitueix una altra forma de maltractament.

2.1 Dones i pau: referents de la defensa de la natura i la resistència pacífica

A parir d'aquí, es va posar en valor les històries de diverses dones, que, al llarg de la història, malgrat estar invisibilitzades o no recordades, suficientment, han estat un referent tant en la defensa, protecció i conservació pacífica de la Natura, com del benestar de les seves comunitats, contribuint a la cultura de la pau. Així, en aquesta sessió es va presentar la contribució de la biòloga marina, la **Rachel Carson**, que amb la seva obra "La primavera silenciosa" es considera la precursora del moviment ecologista, donat que va alertar dels perills de l'alliberació a l'ambient de les substàncies químiques sense cap control. Malgrat les crítiques versades contra ella, com a dona en la ciència, el cert és que la seva obra i el seu coneixement encara ara són vigents i reconeguts.

També es va explicar el moviment de resistència pacífica liderat per diverses dones del nord de la Índia, organitzades com a **moviment Chipko** (que vol dir "abraçar els arbres"), per impedir la tala de boscos mil·lenaris. Elles, pacíficament, van resistir amb els seus cossos a la violència que es volia exercir contra la Natura. Encara el moviment Chipko és un referent que ensenya que amb la pau es protegeix a la Natura i que protegint a la Natura vivim i estem en pau.

Una altra dona referent que es va presentar, a través de un vídeo, va ser la keniana **Wangari Mathaai**, coneguda com la "dona arbre". Ella va demostrar aquesta relació de Natura i pau, fundant el Moviment del Cinturó Verd, plantant milions i milions d'arbres en diferents països africans. Aquesta iniciativa va ser reconeguda amb els premis Goldman i amb el Nobel de la Pau, per contribuir al desenvolupament i benestar de les persones a través de la protecció ambiental.

El moviment dels "Greens Guerrilla" dels Estats Units (Nova York) també va ser liderat per una dona, Liz Cristi. Gràcies a ella, a Nova York, existent centenar d'hortos comunitaris, espais de benestar, de cures i de protecció de les persones i de defensa de la Natura, la qual segueix reclamant el seu espai malgrat el formigó.

Un altre exemple de resistència pacífica, que cal recordar, és el de la **Berta Càceres**, que va deixar un llegat d'inspiració, no sols pel seu poble lenca d'Hondures, sinó d'altres pobles i territoris en defensa dels seus drets i de la Natura.

I en acabar, es va presentar el relat de la **Carlota Bruna**, un referent de dona més proper, per edat i proximitat als infants, que defensa, malgrat la seva joventut la pau verda des de la mirada feminista.

2.2 Què és l'ecofeminisme?

A partir d'aquests referents es va introduir el concepte d'"ecofeminisme" per entendre una mica millor la relació entre la dona i la Natura.

Es va explicar com l'"ecofeminisme" és un corrent de pensament i una pràctica política, que recorda que depenem la Naturalesa i d'altres persones per a sobreviure.

"**Eco**" ve del grec "**oikos**" i que significa relatiu a la llar o al medi ambient.

"**Feminisme**" que es refereix a un moviment social i polític l'objectiu principal del qual és la **igualtat** entre homes i dones en tots els àmbits de la vida.

2.3 Conceptes clau

Un concepte clau per explicar l'ecofeminisme són les **cures**, saber què vol dir i quina implicació tenen en el nostre desenvolupament ens ajudarà a entendre el concepte.

El treball de les cures engloba bàsicament les tasques de tenir cura de la llar i les de l'atenció a les persones grans, amb diversitat funcional o infants en l'àmbit familiar.

Els altres dos conceptes clau sobre els quals es basa l'ecofeminisme són **l'ecodependència** i la **interdependència**.

Som ecodependents perquè tot el que necessitem per a sobreviure es troba a la terra: menjar, aigua i energia i som interdependents perquè la nostra existència també depèn de la resta d'essers vius per a créixer i sobreviure. Per això, es va parlar als infants de com les cures són molt importants. Les cures engloba bàsicament les tasques de tenir cura de la llar i les de l'atenció a les persones grans, amb diversitat funcional o infants

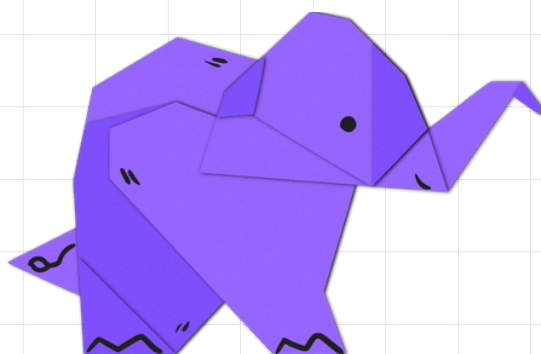
de com les cures són molt importants. Les cures engloba bàsicament les tasques de tenir cura de la llar i les de l'atenció a les persones grans, amb diversitat funcional o infants en l'àmbit familiar i que s'estén, gràcies a l'ecofeminisme, a la cura de la Natura.

2.4 Afirmacions que ens fan comprendre què és l'ecofeminisme

Finalment, es va compartir amb els infants missatges que promou l'ecofeminisme en la cultura de la pau, és a dir:

1. No tenim un planeta B! La naturalesa té límits.
2. No podem viure en solitud! Necessitem les altres persones per viure!
Necessitem les cures en les diferents etapes de la nostra vida.
3. Cuidem a qui ens cuida! Tradicionalment, les dones s'han encarregat de la feina de cures.
4. No tot té un preu! L'economia ha confós els termes valor i preu.
5. Reproduïm la vida! S'han de preservar les llavors naturals.
6. Justícia global: El creixement econòmic d'uns països no pot ser a costa de l'entorn natural d'uns altres.

A partir d'aquesta sessió en el projecte, hem après que cal cuidar a qui ens cuida i fer les paus amb la Natura és abraçar la vida i saber viure en pau.

Sessió 6. Idees per a crear un joc de pau

La Sessió 6 que es va realitzar a les escoles participants del Projecte Pont “Cultivant la pau a la comunitat educativa” va anar dirigida a l'alumnat. Es va fer una breu introducció sobre què es necessita per a fer un joc de pau i es va donar espai per a treball de grups. Finalment, es va fer una posada en comú perquè cada grup expliqués la seva proposta de joc de pau. Aquesta sessió es va impartir en els diferents centres escolars el 17 i 28 de març, i el 9 i 28 d'abril de 2025.

1

Objectius de la sessió

Aquesta sessió té com a objectiu principal l'aprenentatge basat en la creació d'un joc de pau, al mateix temps que l'alumnat es converteix en agent transformador.

Objectius específics:

- Millorar les competències de l'alumnat sobre cultura de pau.
- Crear experiències de cooperació.
- Posar en relleu els aprenentatges generats a les sessions per a la creació d'un joc de pau.
- Fomentar l'aprenentatge actiu, ja que requereix que els infants prenguin decisions, resolguin problemes i apliquin els seus coneixements en situacions concretes.
- Animar a l'anàlisi crítica i reflexiva, la cerca d'alternatives de transformació des de la participació individual i col·lectiva per a construir un món més just i equitatiu.
- Apoderar l'alumnat participant perquè sigui una part activa de la societat.
- Fer una aportació a la cultura de pau i a la prevenció de les violències per a aconseguir una societat inclusiva i pacífica.

2

Metodologia

Es treballa utilitzant principalment el joc com una eina que ajuda l'alumnat a aprendre, a reflexionar sobre diferents realitats entorn la pau. L'aprenentatge utilitzant el joc constitueix una experiència humana necessària i intensa que afavoreix el desenvolupament de l'aprenentatge dels nens i nenes de manera integral, ja que és una de les formes més

importants d'obtenir coneixements i competències, tot desenvolupant el seu intel·lecte i les relacions amb els altres. A través del joc, els infants creen coses, inventen situacions i busquen solucions a diferents problemes que se'ls hi plantegen. Jugar és investigar, jugar és crear, jugar és descobrir, jugar és conèixer, jugar és comunicar, jugar és divertir-se...

L'activitat lúdica permet als infants aprendre a viure, a conviure i actuar en el món de forma pacífica.

En aquesta sessió es va realitzar treball en equip i posada en comú sobre les diferents propostes. Treballar en equip reforça en els nens i nenes els vincles socials i millora les seves habilitats per relacionar-se amb els altres, augmentant l'empatia i la solidaritat. Al mateix temps, afavoreix la integració, facilita el compliment dels objectius en comú, ajuda a desenvolupar la seva intel·ligència emocional i a forjar una autoestima sana.

Continguts

Al començament de la sessió es va realitzar una breu descripció dels elements a tenir en compte a l'hora de crear un joc de pau:

- Temàtica de la cultura de pau: triar una temàtica que sigui rellevant per a l'alumnat creador i per al públic que jugarà al joc, ja que això els permetrà reflexionar sobre el tema proposat, a més de divertir-se.
- Destinatàries.
- Narrativa: Què volem explicar? Realitat o ficció?
- Objectius o repte que planteja el joc.
- Regles del joc.
- Nombre de jugadors o equips.
- Progrés dels jugadors.
- Durada de la partida.
- Inici del joc.
- Final del joc.
- Elements del joc.

Seguidament, es va fer treball de grups i finalment, es va fer una posada en comú perquè cada grup expliqués la seva proposta de joc de pau.

3.1. Propostes de l'Escola Puig Cavaller – Gandesa

1. Paraulògic de la pau.
2. Què tinc al cap?
3. Memory de la pau.
4. La pau en frases.
5. Joc de mímica de pau.

3.2. Propostes de l'Escola Sant Ilàtzer – Tortosa

1. Preguntes de pau.
2. Pau al món.
3. Laberint.
4. Cooperapau.
5. Proves de la pau.

3.3. Propostes de l'Escola Cingle Roig – Vilaplana

1. Salvem el planeta.
2. Misteri – laberint.
3. Respondre unes preguntes.
4. Salvant el món.

3.4. Propostes de l'Escola Doctor Ferran – Corbera d'Ebre

1. Joc dels camins.
2. País en problemes.
3. Joc amb cartes.
4. Joc d'unitat.

